

Ministerul Educației
Olimpiada națională interdisciplinară
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(limba și literatura română și religie)
Etapa națională
Oradea, 4 mai 2023
Clasa a X-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte. Se acordă 10 puncte din oficiu.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul :

*Doamne, ce sărac e-acela
Care pâinea lui nicicând
Nu și-o mparte ca s-aline
Foamea unui mai flămând.*

*Doamne, cât de rob e-acela
Care-i lacom și zgârcit
Care-și poate-nchide mâna
Dinspre semenul lipsit.*

*Doamne, cât de orb e-acela
Ce se uită numa-n jos
și nu vede-n veci lumina
mântuirii lui Hristos.*

*Doamne, ce-nghețat e-acela
Care n-are-n sânul lui
Nicio rază de iubire
Spre durerea nimănui.*

*Doamne, cât de surd e-acela
Lângă care-atâta har
Cântă, cheamă și suspină
și se roagă în zadar.*

*Doamne, ce pierdut e-acela
Ce se vrea necredincios
Căci răsând calcă-n picioare
Harul său de la Hristos.*

Traian Dorz, *Doamne, ce sărac e-acela...*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările următoare cu privire la textul dat:

1. Identifică patru termeni aparținând câmpului lexical al credinței. **4 puncte**
2. Motivează rolul invocației retorice prezente în text. **4 puncte**
3. Explică sentimentul dominant care se desprinde din poezie. **4 puncte**
4. Interpretează semnificația strofei: *Doamne, ce-nghețat e-acela/ Care n-are-n sânul lui/ Nicio rază de iubire/ Spre durerea nimănui.* **4 puncte**
5. Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, o consecință a îndepărtării omului de credință. **4 puncte**

B. Scrie un eseu structurat, de minimum 200 de cuvinte, despre profilul interior al tânărului contemporan, valorificând textul dat. **20 de puncte**

În redactarea eseului, vei avea în vedere:

- prezentarea a două ipostaze ale ființei umane așa cum apar în textul dat; **6 puncte**
- ilustrarea viziunii prezentate cu două secvențe comentate din text; **4 puncte**
- valorificarea a două experiențe, una personală și una culturală; **6 puncte**
- dezvoltarea unui punct de vedere original asupra temei. **4 puncte**

PARTEA II

40 de puncte

Se dă textul:

Dacă e să fac, totuși, un prim pas spre „definiție”, aș spune că iubirea înseamnă deschidere

spre celălalt, atenție la celălalt și capacitate de a-l primi pe celălalt în spațiul identității tale, asumând fără rezerve propria lui identitate. Așa înțeleg faimosul imperativ evanghelic „Iubește-ți aproapele ca pe tine însuți.” În general, propoziția asta e înțeleasă pripit. Ca și cum ni s-ar cere să fim îndrăgostiți de celălalt ca de noi înșine. Dar iubirea de sine e, în realitate, mult mai realistă, nu e iubire oarbă: ne știm bine defectele, limitele, păcatele. Doar că față de ele suntem suficient de îngăduitori ca să ne păstrăm stima de sine [...]. Cu alte cuvinte, da, știm, nu suntem perfecți, dar în adâncul sufletului nostru ne păstrăm convingerea că, „la bază”, suntem oameni cumsecade... La acest tip de iubire a aproapelui îndeamnă porunca divină. A-l trata pe celălalt așa cum te tratezi pe tine. Cu aceeași încredere în fondul lui bun, de ființă creată „după chipul și asemănarea Creatorului”. Acceptă-l, așa cum te accepți pe tine! Asta e, cred, primul pas spre o iubire adevărată. Fără căldura acestui afect, lumea ar deveni prea geometrică pentru gustul meu.

Andrei Pleșu, fragment din interviul *Puterea a cincea*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele următoare cu privire la textul dat:

1. Precizează un alt sens pentru cuvintele: *iubire, păcat*. **4 puncte**
2. Menționează două învățături referitoare la iubirea aproapelui regăsite în text. **4 puncte**
3. Prezintă semnificația sintagmei: *Nu suntem perfecți*, din perspectiva formării conștiinței morale. **4 puncte**
4. Asociază afirmația autorului: *A-l trata pe celălalt așa cum te tratezi pe tine* cu un proverb/ o zicală din înțelepciunea poporului român. **4 puncte**
5. Comentează, în minimum 50 de cuvinte, raportul dintre demnitate – libertate - responsabilitate. **4 puncte**

B. Redactează, în minimum 200 de cuvinte, o compunere liberă/ un eseu nestructurat despre conștiința deschiderii către celălalt, valorificând experiența ta culturală și/ sau religioasă.

20 de puncte

În conceperea eseului, vei avea în vedere următoarele:

- respectarea temei; **4 puncte**
- substanțialitatea ideilor; **4 puncte**
- valorificarea experienței culturale; **6 puncte**
- valorificarea experienței religioase/spirituale; **6 puncte**

REDACTARE

10 de puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente - introducere, cuprins, încheiere; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată), respectarea limitelor minime de cuvinte. **2 puncte**